

Komentarji

ki napad na delavstvo v Avstriji.—Roosevelt je le malo popraskal

Merikalno-fašistični diktator F. D. Roosevelt, ki ustavno ne more in ni mogel uničiti delavske uprave na Dunaju, je sliki ponedeljek nagnal proti delavski organiziranemu delu dve oboroženi armadi: ena je vojska čete in privatne vojske, heimwehrovskega zavezništva kneza Starhemberga, druga je naletel na upravičenega delavca, kadar je posameznik napaden, kadar je organizacija in legalno konstituirana vlada napadena, ima pravo, da se brani do skrajnosti.

Če dunajski volilci, od katerih je 66% izvolilo socialistično upravo, imajo pravico ovreči pravo, nihče drugi. Dollfusovo oboroženo fašistično vojsko pa ni vprašal volilcev, če je enostavno diktiral delu in upravi, naj se odpove in opusti svojo oblast njemu.

Posledice Mussolinijevega vpliva na krščansko-socialistične reakcije v Avstriji; to posledice blaznega fašizma v Evropi, ki skuša utopiti v krvi človeško dostojanstvo in poškodati človeštvo nazaj v temni noči.

O tem bomo še pisali.

Rooseveltova administracija, ki pobožava privatni kapitalizem in v boju depresijo, mora pobiti korupcijo predno se depresijo. To pa ni lahka stvar. Kolikor je administracija nastopila proti korupciji, je bilo to praskanje korupcije. Ni lahka stvar — iztrgati korupcijo s koreninami vred, ko korenine razpletene po Ameriki in opletene okrog — z malimi izjemami — okrajšanih lokalnih masin.

Če ni čudnega, če vlada na Dunaju "graft" kamor poseže, "graft" ni od večeraj. To je stariška praksa, ki se drži kapitalističnih strank kapitalističnih instinkti ameriškega kapitalizma.

Vlada je odkrila "graft" v letalskih družbah, ki razvažajo pošto v Evropi. Takoj je preklicala pogodbe s temi družbami, da odsej bodo pošto razvažali njeni, ne pa letalci.

Kakor je z drugimi kontrakti. Vlada sama ne sme proizvesti svojih potrebščin; ves material, ki ga potrebuje na vojni, mora kupiti od privatnih družb. Vlada letno milijone in milijone dolarjev. Ali je kaj drugega, če privatni magnatje dobijo federalne blagajne in dobivajo okoli panja z vojske?

Na ta način, da s vojsko, da potrebuje materiala, da vzame koncesije, da jo da drugi?

Na ta način, da s vojsko, da potrebuje materiala, da vzame koncesije, da jo da drugi?

SPLOŠNO ZAVAROVANJE POTREBNO AMERIKI

Wagnerjev osnutek za zavarovanje proti brezposelnosti je dober začetek, vendar pa pomanjkljiv, pravijo socialisti

New York. — Wagnerjev načrt za zvezno subvencioniranje državljanov, ki sprejmejo zakone za zavarovanje proti brezposelnosti, "je korak v pravo smer, vendar pa ne odgovarja potrebam časa", pravi Louis Waldman od Public Affairs odbora socialistične stranke. Kar dežela potrebuje, je zvezno zavarovanje ne le proti brezposelnosti, nego tudi federalno bolniško, materinsko in starostno zavarovanje. "To potrebuje mo iz istih razlogov, kakor je bila potrebna Nira za deželo. Predvsem je to demonstrirala kriza.

"Občine, mesta, države in tudi zvezna vlada so primorane trošiti stotine milijonov dolarjev za podpiranje brezposelnih. Ves sistem s CWA vred ni pa nič drugega kot dola, ki je improvizirana vsled pomanjkanja brezposelnostnega zavarovanja. "Če bi bil kongres leta 1916 sprejel socialistično predlogo za federalno brezposelnostno zavarovanje, bi bila dežela razpolagala ob pričetku te krize z velikimi rezervnimi fondy za podpiranje nesrečnikov, ki so prišli ob delo. To bi bilo zmanjšalo depresijo in vladi ter njenim edincem olajšalo breme apropiacij, katere morajo danes nakažovati, nezadostne kot so."

Waldman nadalje pravi, da je radi nizkih plač v pravilnikih, ki se navadno sučejo okrog \$12 do \$13 za poln teden dela, potrebno tudi bolniško, materinsko in starostno zavarovanje. Te nizke minimalne plače so z veliko številom delavcev tudi maksimalne. Ob teh plačah je bedasto misliti, da si more kdo kaj prihraniti za slučaj bolezni ali starosti ali pa mati-ovdova vzdrževati družino, čeprav dela. Vsa ta teža je potrebna, da vlada sprejme socialno zakonodajo za splošno zavarovanje. In sicer direktno federalno zavarovanje, ker dežela potrebuje enoten in ne po državah razkosan zavarovalniški sistem.

"Uverjeni smo, da je v luči ekonomskih dejstev potreben zakon, ki bo industriji prihranil dela zavarujejo svoje delavce, da jim v slučaju brezposelnosti in bolezni nudijo poleg primerne odškodnine tudi zdravniško oskrbo, prav tako tudi materam pred in po porodu, dokler ne okreva. Potrebno je tudi narodno zavarovanje za podpiranje starih in potrebnih oseb, katerih je v deželi nad tri milijone.

Socialistična poletna šola v W. Va.

Keyser, W. Va. — Prvega julija se bo tukaj otvorila poletna socialistična šola, ki bo trajala dva tedna. Organizirajo jo državna socialistična stranka za treniranje organizatorjev in krajevni voditelji. Prvi profesor, ki je prijavil prostovoljno službo, je Henry Flury, ki bo poučeval brezplačno ves čas. V šolariču bo prostora za 50 agitorjev.

Knjige nemškega nacija na indeksu

Rim, 14. febr. — Vatikan je večeraj prepovedal katolikom citiranje knjig Alfreda Rosenberga, Hitlerjevega propagandista.

Se eden kapitalist izvršil samomor

St. Louis, Mo. — August Anheuser Busch, predsednik pivovarniške korporacije s tem imenom in eden največjih bogatinov v državi Missouri, se je 13. t. m. ustrčil. Star je bil 68 let. Za vzrok navajajo bolezen.

Vodja senata svari pred bankrotom Amerike!

Senator Robinson, demokrat, je dejal, da ogromni stroški vlade lahko poženejo Združene države v nesolventnost

Washington, D. C. — Senator Jos. T. Robinson iz Arkanzasa, vodja demokratske večine v senatu, je v torek svaril, da ogromni izdatki vlade z uposlevanjem brezposelnih delavcev lahko privedejo Združene države v bankrot.

Robinson je izgovoril to svaro med debato o dovoljenju 950 milijonov dolarjev za nadaljevanje CWA do meseca maja. Nekateri senatorji so zahtevali, da se uposlevanje delavcev pri civilnih delih nadaljuje do prihodnje jeseni. To je bila politična poteza. V letošnjem novembru so volitve novega kongresa in člani sedanjega kongresa lahko računajo na glasove delavcev, če se uposlejuje ne pretrga. Robinson je pa rekel, da to znači dve milijardi dolarjev več stroškov in — nesolventnost federalne blagajne.

Vlada pripravlja novo carinsko politiko

Industrije bo grupirala v šest skupin in določila carino po "potrebi"; predsednik bo dobil novo moč

Washington. — Ameriki se obeta nova carinska politika, na čemer dela skupina Rooseveltovih svetovalcev za trgovinske smernice. Kakor je razvidno iz provizoričnega načrta, bi nova carinska politika pomenila radikalnejšo preobnovo sedanje politike in postavila industrije ter zunanjo trgovino na bolj realistična tla.

V preteklosti je bila carina največja politična žoga. Z njo je vlada ustvarjala privilegirane industrijske dinastije. Kdor je imel večji politični vpliv v Washingtonu, kar se je navadno dogajalo z velikimi kontribucijami v kampanjske sklade vladajočih strank in z direktno ali indirektno podkupnino senatorjev in kongresnikov, tisti je prišel do večjega carinskega korita. In k temu so naravno silile vse industrijske skupine ter kaste s posledicami, da ima dežela ves čas povojnih let najvišjo carino v svoji zgodovini. Danes je na primer višja ko kdaj prej. Stotine milijonov je v tem koritu! Milijarde so bile vzete iz njega!

Predvidevana carinska politika bi vsega tega ne odpravila. Kapitalistične pujske in svinje bi le uredila okrog carinskega korita. Nekaterim bi dala večjo skledo, drugim manjšo in tretje bi popolnoma odstavila.

Provizorični načrt predvideva grupiranje vseh industrij v šest skupin. V prvo skupino bi prišle industrije, ki pod normalnimi razmerami večinoma producirajo za zunanji trg. V drugi grupi bi bili veleobrati, ki so bolj neodvisni od zunanje konkurence. V tretji bi bile industrije, ki so važne za narodno obrambo.

V četrti bi bile industrije, ki po gospodarski solidnosti in neodvisnosti sličejo prvi in drugi skupini. V peti bi bile "parazitarne industrije", take, ki nimajo posebne ekonomske baze in njih lastniki navadno najbolj kriče po protekciji. V šesti grupi bi bile industrije, za katere dežela ni prikladna. V to kategorijo spadajo večinoma tropični sadeži.

Vsa ta regrupacija industrij naj bi služila deželi v prvi vrsti za doseg ugodnejših trgovinskih pogodb z zunanjimi deželami, v drugi pa za izločitev carinskih parazitov. Moč carinskega barantanja z zunanjimi deželami naj bi bila v rokah predsednika in prav tako, kdo naj bo pri koritu in kdo ne. Kongres se bo najbrž upiral dati to moč predsedniku.

WASHINGTONSKA KONFERENCA O 'NEW DEALU'

Sklicuje jo Kontinentalni kongres o obletnici Rooseveltovega ustoličenja. Povabljeni so vsi delavski voditelji

Washington. — Dne 4. in 5. marca se bo tukaj vršila konferenca Kontinentalnega kongresa delavcev in farmerjev, ki bo imela na rešetu Rooseveltov "new deal". Poleg voditeljev kongresa bodo navzoči prominentni ekonomski in voditelji strokovnih uni, farmerskih organizacij, konzumentov in združenj gibanja. Povabljeni so bili voditelji vseh narodnih in mednarodnih uni ter državnih delavskih federacij.

Konferenca se bo vršila v obliki ankete, na kateri bodo ekonomski in voditelji uni, konzumentov in farmerjev analizirali uspehe in neuspehe "novega deala". Za železničarje bo govoril A. F. Whitney, predsednik Railway Labor Executives' asociacije, za jeklarske delavce John Long iz Weirtona, W. Va., in Leo Krzycki od Amalgamated Clothing Workers unije.

J. F. Schlink in Stuart Chase bosta analizirala "New deal" s stališča konzumentov, Harry W. Laidler od National Economic Research, Maynard C. Krueger s čikaške univerze in John H. Gray z washingtonske univerze bodo razpravljali o gospodarskih straneh Rooseveltovega programa.

Ob tej priliki bo imela svojo sejo tudi eksekutiva Kontinentalnega kongresa. Bavila se bo s prihodnjim splošnim zborovanjem, ki se bo vršilo okrog 4. julija v St. Louisu ali kakem drugem mestu na srednjem zapadu. Prvega kongresa v Washingtonu lanko spomlad se je udeležilo nad 4000 zastopnikov delavskih in farmerskih organizacij.

Izvoščki taksijev v New Yorku zmagali

Družbe priznale unijo; sporazum vključuje minimalno plačo in maksimalni delovnik

New York. — Velika stavka avtinskih izvoščkov v tem mestu je prinesla stavkarjem več kakor je kdo pričakoval ob pričetku boja. Prinesla jim je unijo, enotno organizacijo za vse mesto, čemur so se podjetniki najbolj upirali. Poleg tega so delodajalci pristali tudi na minimalno plačo in maksimalni delovnik.

Stavka 50.000 avtinskih izvoščkov, od katerih jih dela le polovica, druga polovica pa mora čakati na "priliko", se je pričela pred par tedni povsem spontano. Največ radi vprašanja, kdo naj dobi dvamilijonski sklad, ki je bil v zadnjih par mesecih nabran od izrednega davka, katerega je mestna administracija določila za podpiranje brezposelnih, a ga je sodišče proglasilo za neustavne.

S potekom stavke je to vprašanje zdrknilo v ozadje, največ radi aktivnosti socialistov med stavkarji. Stranka je vrgla svojo silo tem stavkarjem kakor tudi hotelskim in restavracijskim delavcem, ki so tudi v stavki. Socialistični govorniki so urgirali avtne izvoščke, da je vprašanje unije važnejše kakor pa delitev sklada. To vprašanje je postalo tudi dominantno. Veliki in navdušeni solidarnosti stavkarjev so se končno podale tudi taksijske družbe.

Najvažnejša točka pogodbe je po mnenju Jacoba Pankena, bivšega socialističnega sodnika, ki je zastopal unijo pri pogajanjih, točka, ki prepoveduje diskriminacijo radi unijskih aktivnosti in obenem daje izvoščkom pravico do enotne unije. Ker je župan LaGuardia obljubil stavkarjem,

Avstrijski socialisti branijo zadnje postojanke: 500 poklanih

Več mest na Štajerskem še vedno v rokah socialističnega delavstva. Dollfusovi topovi rušijo občinske stanovanjske hiše, ki so bile ponos Dunaja. Mnogo socialističnih voditeljev padlo na bojiščih. "Svoboda ali smrt!" je geslo juhaških delavcev

Kako Evropa gleda na civilno vojno v Avstriji

V Parizu urgirajo mednarodno intervencijo, če socialisti zmagajo. Mussolini se posvetuje s svojimi generali. Hitler svari Čehoslovakijo

Pariz, 14. febr. — Henry Berenger, predsednik odbora zunanjih zadev v francoskem senatu, je večeraj urgiral intervencijo francoskih, angleških in italijanskih čet, ako zmagajo socialisti v Avstriji.

London, 14. febr. — Stranka neodvisnih laboritov je poslala brzojavko simpatij socialistom v Avstriji in pozvala vse delavske stranke v Evropi, naj organizirajo enotno fronto, če hočejo rešiti kontinent fašizma.

Rim, 14. febr. — Mussolini je sklical sejo vrhovnega obrambnega sveta in se posvetoval o možnosti intervencije v Avstriji.

Berlin, 14. febr. — Uradna vest se glasi, da Nemčija je nevarna z ozirom na to, kar se zdaj godi v Avstriji, ampak, če Čehoslovakija pošlje svoje čete v Avstrijo, se bo Nemčija "premislila."

Resnica o "naši" mornarici

Militaristi strašijo s potvarjanjem dejstev

Washington. — "Naša" bojna mornarica ni tako šibka kakor jo prikazujejo militaristi, ki so v tekoči oboroževalni kampanji uspeli s kreiranjem pravice panike med kongresniki in senatorji. Številke o številu bojnih ladij in tonaži treh glavnih pomorskih velesil, ki so v "naši" mornarici na orjaških nogah.

Prvega januarja t. l. so imele:

	št. ladij	tonaža
Amerika	372	1,038,660
Anglija	293	1,174,339
Japonska	221	758,281

Te številke je objavil National Council for Prevention of War in pokazujejo faktično moč treh glavnih pomorskih velesil. Vinsonov oboroževalni načrt, ki je bil že sprejet v nižji zbornici, določa zgraditev 102 nove bojne ladje, kar bi stalo stotine milijonov dolarjev — koliko, militaristi še sami ne vedo; priznavajo pa, da okrog milijarde zaenota s programom za "največjo zračno floto".

Za tem velikanskim oboroževalnim programom, največjim v mirnem času, so jeklarski, ladjegradniški in municijski tovarnarji, ki pričakujejo velikih profitov. Nižja zbornica je profite sicer omejila na deset odstotkov, kar vojnim profiterjem ni všeč. Tudi jim ni všeč, ker amandirani načrt določa konstrukcijo polovice ladij v vladnih arzenalih.

da je tudi v tem oziru na njih strani, je upanje, da bo prišli družbe na spolnjevanje pogodbe. "Če tega ne stori, tedaj bodo izvoščki lahko rekli, da jih je izdal," je dodal Panken.

Avtinski izvoščki so sedaj aktivni z organiziranjem in jačanjem garažnih uni, ki tvorijo splošno organizacijo. "Z močno unijo bodo avtinski izvoščki dosegli tudi druge zahteve in v izboljšan položaj," je komentiral izid boja Norman Thomas, ki smatra to stavko za eno najvažnejših.

Dunaj, 14. febr. — Socialistične čete na Dunaju so danes reokupirale nekaj postojank, ki so jih izgubile v prejšnji noči. Dollfusovi vladni ne gre vse gladko. Dokaz temu je, da je vlada danes začela klicati vojaške rezerve na Dunaj. Bojevanje v mnogih krajih po deželi, zlasti na Štajerskem, se nadaljuje.

Dunaj, 14. febr. — Dollfusova vlada danes priznava, da je bilo okrog 600 ubitih v dveh dneh civilne vojne v Avstriji. Čez 400 socialistov in okrog 50 vojakov in policajev je mrtvih. Neuradna in nepotrjena poročila se glase, da bo do 2000 mrtvih. Koliko je med mrtvimi žensk in otrok, ne ve še nihče. Dunajske bolnišnice so polne ranjencev.

Današnje uradno poročilo se glasi, da imajo vladne čete kontrolo na Dunaju, izvemai nekaterih delavskih distriktov, in v večini mest po deželi; poročilo molči o položaju na Štajerskem. Tam so večeraj divljali najhujši boji in — kakor poročajo privatno — socialisti še vedno kontrolirajo industrijska mesta Judenburg, Bruck - an - der - Mur, Voitsberg in deloma Gradec. Heimwehrovi so okupirali Lince. Besen boj za posest Dunajskega Novega mesta še ni končan.

Danes zjutraj se je nadaljevalo topniško bombardiranje občinskih stanovanjskih hiš na Dunaju. Vojaške in privatne fašistične čete so večeraj okupirale Delavski dom, glavni stan socialistične stranke v Ottakringu; okupirale so kup razvalin, kajti predno so mogli vojaki zavzeti poslopje, so ga morali prej porušiti z granatami. Od 300 brambovev te hiše je bilo 100 ubitih in vsi ostali so ranjeni.

Topovske krogle so deloma podrla občinske hiše Karl Marx, George Washington in dve drugi. Vse te hiše so bile obljude ne! Karl Marx, največja stanovanjska hiša v Evropi, ako ne na svetu, v kateri je bivalo 5000 družin, je bila polna delavcev, njih žena in otrok, ko so granate podirale streho in stene. Socialisti še vedno branijo dve občinski hiši v ottakringskem distriktu; v enem teh poslopij se nahaja 3000 brambovev.

Med mrtvimi je mnogo socialističnih voditeljev in javnih uradnikov, ki so padli v boju. V Gradcu je ubit poslanca Savorja. Dunajski župan Karl Seltz je zaporu. Aretiran je bil tudi dr. Karl Renner, prvi predsednik avstrijske republike.

Socialisti nimajo drugega orožja ko strojnice in puške, revolverje in ročne granate. Proti topovom so brez moči. Kljub temu se nečejo podati. Izjavili so, da rajši umrejo, kakor da bi se pustili zapirati in mučiti od fašistov.

Diktator Dollfus je večeraj — ko so treskale granate v stanovanjih delavcev in ubijale žene in otroke — imel dovolj časa in mirne vesti, da je obiskal papeškega nuncijsa, s katerim je pol ure kramljal in pil čaj ...

Zmagali po 15 tednih stavke

Minneapolis, Minn. — Po 15 tednih stavke se je vrnilo na delo 900 tapetnikov z zmago v žepu. Stavka je bila ena najbolj militantnih v zgodovini mesta. Do zmage so veliko pripomogli tudi aldermani farmersko delavske stranke, ki so stavkarjem prikočili na pomoč v kritičnem momentu in pridobili ljudski sentiment na njih stran. Tapetnikom so aktivno pomagale tudi vse unije.

